

Tjänsteskrivelse

Datum

2025-06-12

Vår referens

Alexander Nazar

Planeringssekreterare

alexander.nazar@malmo.se

Remiss Uppdrag budget 2023 - Definiera och starta ett långsiktigt och strategiskt områdeslyft i Malmös socioekonomiskt svaga delar med särskilt fokus på barn och ungas uppväxtvillkor, Stadskontoret

FRI-2025-503

Sammanfattning

Kommunstyrelsens arbetsutskott har, utan eget ställningstagande, skickat förslag på organisering för kraftsamlande insatser på remiss till berörda nämnder och kommunala bolag. Stadskontoret föreslår att det övergripande syftet med kraftsamlande insatser är att arbeta förebyggande och främjande för att öka ungas möjligheter att arbeta och studera efter årskurs 9. Fritidsnämnden är en av de nämnder som får ett särskilt uppdrag kring att genomföra de kraftsamlande insatserna. Förvaltningen redogör i ärendet för sin bedömning utifrån inkomna remissfrågor.

Förslag till beslut

Fritidsnämnden godkänner yttrandet.

Fritidsnämnden skickar yttrandet till kommunstyrelsen.

Fritidsnämnden justerar paragrafen omedelbart.

Beslutsunderlag

- [Här kommer namnet på de handlingar som ligger till grund för beslutsförslaget hämtas in automatiskt. Du behöver inte skriva något under denna rubrik.]

Beslutsplanering

Fritidsnämndens ordförandeberedning 2025-06-04

Fritidsnämndens Arbetsutskott 2025-06-12

Fritidsnämnden 2025-06-19

Beslutet skickas till

[Här skriver du vem beslutet ska skickas till efter att protokollet är justerat, ange funktion eller organisation. Uppgifterna överförs till protokoll och protokollsutdrag. I fliken expediera till, på ärendekortet, anger du fullständiga uppgifter som exempelvis e-postadress, som en information till nämndsekreteraren. Om beslutet inte ska expedieras, kan denna text och rubrik tas bort.]

Ärendet

Genom kommunfullmäktiges budgetuppdrag 2023 har kommunstyrelsen fått i uppdrag att, tillsammans med berörda nämnder och bolag, definiera och starta ett långsiktigt och strategiskt områdeslyft, här kallat kraftsamlande insatser (STK-2023-137).

Kommunstyrelsens arbetsutskott har, utan eget ställningstagande, skickat förslag på organisering för kraftsamlande insatser på remiss till berörda nämnder och kommunala bolag.

Stadskontoret föreslår att det övergripande syftet med kraftsamlande insatser är att arbeta förebyggande och främjande för att öka ungas möjligheter att arbeta och studera efter årskurs 9. Målet är att öka andelen unga som arbetar eller studerar mot bakgrund av att Malmö har en högre andel unga som varken arbetar eller studerar (UVAS) jämfört med rikets genomsnitt. Målgruppen för arbetet är unga 0–16 år. Uppföljning och mätning kommer enligt förslaget ske 2030 och 2035.

Stadskontoret föreslår att arbetsmarknads- och socialnämnden, fritidsnämnden, förskolenämnden, grundskolenämnden, kulturnämnden och tekniska nämnden får ett särskilt uppdrag kring att genomföra de kraftsamlande insatserna. Stadskontoret föreslås vara sammankallande och innehålla en samordningsfunktion. En förvaltningsöverskridande styrgrupp samt arbetsgrupp med representanter från de olika förvaltningarna med särskilt ansvar föreslås inrättas. Kommunstyrelsen föreslås besluta om fördelning av ekonomiska medel.

Förslag på geografiska områden för de kraftsamlande insatserna presenteras i ärendet. Även förslag till index som ligger till grund för valet av geografiska områden som arbetet ska riktas mot. Stadskontoret understryker att slutgiltiga delområden väljs ut i samråd med berörda nämnder i ett senare skede.

Förvaltningens synpunkter i inkomna remissfrågor

Förvaltningen lämnar nedan sina synpunkter i inkomna remissfrågor.

Hur kan/bör nämnderna involveras i arbetet?

I den föreslagna styrmodellen ingår representanter från olika förvaltningar i både styrgrupp och arbetsgrupp. Arbetsgruppen har ansvar för att samordna arbetet med kraftsamlande insatser inom de aktuella geografiska områdena. Den tar fram förslag på

insatser, som sedan presenteras för styrgruppen. Styrgruppen granskar och godkänner dessa förslag innan de vidarebefordras till kommunstyrelsen för slutligt beslut.

Förvaltningen saknar funktionsstödsnämnden bland berörda nämnder, vars medverkan är viktig för att insatserna ska nå barn och unga med funktionsnedsättning.

Det behöver enligt förvaltningen klargöras hur kravet på att förvaltningarnas representanter i arbetet inom ramen för kraftsamlande insatser ska ha beslutsmandat förhåller sig till nämndernas delegationsordningar. Förvaltningen betonar vikten av att arbetssätt inom ramen för kraftsamlande insatser harmonierar med ordinarie styrning. Beslutsfattande bör ske i linje med nämndernas reglementen och etablerade informations- och beslutsvägar. Förvaltningen anser vidare att insatserna ska återrapporeras i ordinarie uppföljningsprocesser under särskilt angiven rubrik avseende kraftsamlande insatser, samt redovisas i års- och delårsanalyser.

I modellen för kraftsamlande insatser lyfts civilsamhälle, näringsliv och andra lokala aktörer som viktiga. För att insatserna ska värna befintliga samverkansstrukturer i områdena vill förvaltningen särskilt framhålla vikten av föreningslivets delaktighet. Ett sätt att skapa både föreningsdelaktighet och involvera nämnderna är en tydligare sammankoppling mellan arbetet inom ramen för lokal utveckling och kraftsamlande insatser, vilket beskrivs i svar på remissfråga som avser fördelningskriterier.

Finns det någon befintlig styrgrupp som anses lämplig för det här arbetet?

Stadskontoret föreslår att styrgruppen för kraftsamlande insatser ska vara en ny, separat grupp med fokus på beslutsfattande kring förslag från arbetsgruppen. Samtidigt öppnar stadskontoret för möjligheten att använda en befintlig förvaltningsövergripande styrgrupp, om en lämplig sådan identifieras.

Förvaltningen ser risker med att skapa ett parallellt forum utanför förvaltningarnas ordinarie strukturer. Samverkan för Barn och Unga Malmö (SBUM) arbetar redan med samordning och organisatoriska mellanrum kring målgruppen barn och unga. SBUM inkluderar ledningsrepresentanter från de förvaltningar som har ett grunduppdrag kring barn och unga samt polisen och Region Skåne. Givet diskussioner som förs om att SBUM:s samordningsuppdrag ska komma att omfatta universell prevention och del av lokal utveckling som avser barn och unga, är det en rimlig plattform för samordning av kraftsamlande insatser. Detta kan bidra till bättre resursutnyttjande och synergieffekter mellan kraftsamlande insatser, lokal utveckling och universell prevention.

Vad vore rimliga fördelningskriterier för ekonomiska medel mellan förvaltningar kopplat till föreslagna insatser?

Stadskontoret föreslår att arbetet genomförs på delområdesnivå, det vill säga på mindre geografiska ytor inom ett visst geografiskt statistikområde (GeSO), och bedömer det

som viktigt att både behovsanalyser och insatser återkopplas till arbetsgrupperna i lokal utveckling, så kallade områdesgrupper. Stadskontoret bedömer att valet av insatser behöver ske av de utförande förvaltningarna/bolagen tillsammans i en lokal kontext samt göras baserat på behovsanalyser i området och förvaltningarnas kärnuppdrag. Stadskontoret efterfrågar en tydlig effektlogik kopplat till utfallsmåttet UVAS med en direkt eller indirekt påverkan på målformuleringen för kraftsamlade insatser. Vidare föreslås minst två aktörer planera och genomföra insatserna för att främja det tvärsektoriella samarbetet, finansiering avse minst en miljon kronor och fokus vara på förebyggande insatser.

Förvaltningen anser att fördelning bör ske utifrån lokala behov och att finansiering av kraftsamlade insatser med fördel kan förstärka befintligt arbete inom lokal utveckling. Förvaltningen förespråkar att arbetssättet inom ramen för kraftsamlade insatser bör använda existerande strukturer och organiseringar. Områdesgrupperna inom lokal utveckling i de utvalda delområdena för de kraftsamlade insatserna kan fungera som beredande instans och ta fram underlag till SBUM. Även andra lokala aktörer och samverkansformer ska kunna initiera och lämna förslag till SBUM.

Detta arbetssätt gör det möjligt att forma insatser utifrån lokala behov, där berörda förvaltningar deltar inom ramen för sina ordinarie uppdrag. När insatserna kopplas till nämndernas grunduppdrag och befintliga beslutsvägar förenklas både samverkan och ansvarstagande. På så vis stärks kopplingen mellan lokal utveckling, kraftsamlade insatser, målformulering och den faktiska organiseringen ute i områdena, inom långsiktiga och befintliga strukturer. Detta möjliggör en handlingskraftig organisation som effektivt kan stärka arbetet med barn och unga där behoven är som störst.

Förvaltningen anser att även främjande insatser bör prioriteras vid val av kraftsamlade insatser. Främjande insatser, som syftar till att stärka positiva, prosociala och hälsofrämjande normer, spelar en viktig roll då dessa normer på sikt påverkar barn och ungas utveckling.

Eftersom indexet vidare är nära kopplat till organiseringen av arbetet och vilka insatser som planeras riskerar en behovsanalys som enbart bygger på detta enligt förvaltningen att missa skillnader mellan områden, särskilt vad gäller orsaker till att unga hamnar i UVAS. Förvaltningen anser därför att indexet bör kompletteras med andra underlag som fokuserar på barns och ungas uppväxtvillkor, för att säkerställa att insatserna svarar mot de faktiska behoven i olika geografier.

Finns det insatser som redan är i gång som behöver förstärkas inom ramen för kraftsamlade insatser?

Förvaltningen delar stadskontorets bild av att de kraftsamlade insatserna under 2025 främst bör stärka befintliga insatser med ändamålsenlig målinriktning. Förvaltningen

anser att ambitionen med de kraftsamlande insatserna bör vara att intensifiera pågående satsningar och hänvisar således till nämndernas tidigare remissvar avseende lokal utveckling och kraftsamlande insatser (STK-2023-137) där pågående arbete som bör beaktas i ärendet redan angivits. Det är enligt förvaltningen av vikt att medel för kraftsamlande insatser planeras i nära dialog med lokal utvecklingsarbetet.

Förvaltningens samlade bedömning

Förvaltningen är i grunden positiv till ambitionen att genom kraftsamlande insatser arbeta förebyggande och främjande, strukturerat och sektorsövergripande för att stärka ungas möjligheter att gå vidare till arbete eller studier efter grundskolan. Det är också värdefullt att kraftsamlande insatser ska syfta till att skapa gynnsamma uppväxtvillkor i bred bemärkelse, exempelvis genom att främja en meningsfull fritid.

Samtidigt behöver det förtydligas hur målen för satsningen ska kunna följas upp 2030 och 2035, givet att insatserna i nuläget är avgränsade till 2025 och 2026. För att skapa verklig förändring i frågor som är både komplexa och långsiktiga krävs en tydligare plan för kontinuitet och förankring över tid. Det finns annars en risk att tidsbegränsad finansiering leder till kortlivade insatser som inte räcker till för att möta de strukturella utmaningar som identifierats.

I den föreslagna modellen framgår att kraftsamlande insatser ska "beaktas i kommande budget", men det anges inte hur detta ska säkerställas eller om medel kommer kunna sökas och beviljas löpande över tid. Här ser förvaltningen ett behov av att skapa tydligare förutsättningar för förlängning och förankring av insatser som visar sig fungera väl. För att insatserna ska få genomslag och kunna bidra till långsiktig förändring är det avgörande att det finns både organisatoriskt och ekonomiskt stöd för att upprätthålla samverkan över tid. Ett stärkt fokus på långsiktighet – i såväl styrning som finansiering – skulle skapa bättre förutsättningar för att arbetet kopplas till lokalt förankrade behovsanalyser, befintliga strukturer och nämndernas ordinarie uppdrag.

I det slutgiltiga förslaget bör det framgå hur ett barnrättsperspektiv säkerställs i processen, inklusive hur barn och unga kan göras delaktiga i de delar där det är relevant.

Ansvariga

[Här kommer namnet på de chefer som i systemet har godkänt ärendet inför nämnd att hämtas in automatiskt. Du behöver bara skriva något under denna rubrik om du INTE kommer att få ärendet godkänt digitalt.]